

О. Є. КУХАРЄВ

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ
ПРОБЛЕМИ СПАДЩИНИ
ЯК ОБ'ЄКТА СПАДКОВИХ
ПРАВОВІДНОСИН**

Монографія

Київ • Алерта • 2025

УДК 347.65/.68(477)(02)
К95

Рекомендовано до друку
Вченою радою Харківського національного
університету внутрішніх справ
(протокол № 2 від 24.09.2025 р.)

Рецензенти:

Заїка Юрій Олександрович – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу приватного права та процесу Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України;

Косак Володимир Михайлович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права та процесу Львівського національного університету імені Івана Франка, заслужений юрист України;

Спасибо-Фатєєва Інна Валентинівна – доктор юридичних наук, професор, завідувачка кафедри цивільного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Національної академії правових наук України.

Кухарєв О. Є.

К95 Теоретичні та практичні проблеми спадщини як об'єкта спадкових правовідносин : монографія. Київ : Алерта, 2025. 348 с.

ISBN 978-617-566-942-6

Монографія присвячена науковому осмисленню спадщини як об'єкта спадкових правовідносин. У запропонованому дослідженні спадщина розглядається як складний, обмежений у цивільному обороті об'єкт, що має локальний характер, адже існує лише в межах спадкових правовідносин. У роботі пропонується вирішення низки актуальних теоретичних та практичних проблем цивільно-правового регулювання окремих об'єктів спадкового правонаступництва, спрямованих на удосконалення спадкового законодавства. Ретельно проаналізовано положення цивілістичної доктрини, судову та нотаріальну практику, а також спадкове законодавство зарубіжних країн.

Розрахована на науковців, викладачів, аспірантів, нотаріусів, суддів, адвокатів, а також усіх, хто цікавиться проблемами сучасного спадкового права.

Нормативно-правові акти наведено станом на 01.09.2025 р.

УДК 347.65/.68(477)(02)

ISBN 978-617-566-942-6

© Кухарєв О. Є., 2025,
© Видавництво «Алерта», 2025.

ЗМІСТ

Перелік умовних позначень	5
Передмова	6

ГЛАВА 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СПАДЩИНИ ЯК ОБ'ЄКТА СПАДКОВОГО ПРАВОВІДНОШЕННЯ

§ 1. Категорія універсального правонаступництва як методологічна засада формування складу спадщини.....	8
§ 2. Особливості та визначальні ознаки спадщини як об'єкта спадкового правовідношення.....	23
§ 3. Функціональна спрямованість державної реєстрації права власності на спадщину	36

ГЛАВА 2

СПАДКОВИЙ АКТИВ

§ 1. Модифікація права на квартиру у складі спадщини	49
§ 2. Право на частку у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю як об'єкт спадкування	63
§ 3. Частка у праві спільної сумісної власності: до питання про об'єкт спадкування	73
§ 4. Проблеми спадкування прав на речі, що зберігаються в індивідуальному банківському сейфі.....	86
§ 5. Наступництво у праві на вклад у банку у зв'язку зі смертю вкладника.....	94
§ 6. Спірні питання спадкування прав на об'єкти авторського права.....	105
§ 7. Актуальні аспекти спадкування прав на винаходи	116
§ 8. Право на відшкодування моральної шкоди, завданої спадкодавцеві	125

ГЛАВА 3

СПАДКОВИЙ ПАСИВ

§ 1. Сутність обов'язків у складі спадщини та межі їх виконання.....	133
§ 2. Проблеми виконання спадкоємцями обов'язків спадкодавця та способи захисту прав кредиторів	146
§ 3. Феномен спадкування обов'язку відшкодувати шкоду та сплатити неустойку	158

§ 4. Обтяження успадкованого майна іпотекою 165

**ГЛАВА 4
ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ОСОБИ, ЯКІ НЕ ВХОДЯТЬ
ДО СКЛАДУ СПАДЩИНИ**

§ 1. Права на акаунт у соціалній мережі 175
§ 2. Специфіка здійснення членами сім'ї спадкодавця
права на одержання соціальних виплат, які належали
спадкодавцеві, але не були ним одержані за життя 192
§ 3. Наступництво у праві на отримання одноразової
грошової допомоги у разі загибелі військовослужбовця 201
§ 4. Право на об'єкти самочинного будівництва 211
§ 5. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати
на поховання спадкодавця та особливості його виконання ... 218

**ГЛАВА 5
ДИНАМІКА СПАДКОВОЇ МАСИ**

§ 1. Здійснення поділу спадщини спадкоємцями 229
§ 2. Умови та сутність перерозподілу спадщини 243
§ 3. Вжиття заходів щодо охорони спадкового майна 250
§ 4. Спірні питання управління спадщиною 259

**ГЛАВА 6
ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ВІДУМЕРЛОЇ СПАДЩИНИ**

§ 1. Сутність відносин, що виникають у зв'язку з визнанням
спадщини відумерлою 273
§ 2. Сучасні тенденції порядку визнання спадщини
відумерлою 285
§ 3. Механізм повернення спадкоємцю відумерлої спадщини 294

Висновки 300

Список використаних джерел 315

Наукове видання

Кухарев Олександр Євгенович

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ
ПРОБЛЕМИ СПАДЩИНИ
ЯК ОБ'ЄКТА СПАДКОВИХ
ПРАВОВІДНОСИН**

Монографія

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
В. С. Жиборовський

Підписано до друку 10.10.2025 р. Формат 60 x 84^{1/16}.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк офсетний. Умовн.-друк. арк. 20,23.
Наклад 350 прим.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, (099) 607-97-62

E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: alerta.kiev.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002